

ВИЛЕНСКІЙ ВЪСТНИКЪ

ОФИЦИАЛЬНАЯ

№

ГАЗЕТА

35.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 6-го Мая. — 1847 — Wilno. WTOREK, 6-go Maja.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 1-го Мая.

Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 21-го Апрѣля, произведены: въ Дѣйствительные Тайные Совѣтники, Членъ Государственнаго Совѣта, бывшій Чрезвычайнымъ Посланникомъ и Полномочнымъ Министромъ при Дворѣ Его Величества Короля Обѣихъ Сицилій, Тайный Совѣтникъ Графъ *Потоцкій*; въ Тайные Совѣтники, Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Азіятскаго Департамента Директоръ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Сенявинъ*.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 27-го Апрѣля, уволены отъ службы, за болѣзнію: Состоящіе по Кавалеріи, Командующій Резервными Эскадронами Запасныхъ Войскъ 3-го Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, Генералъ-Мажоръ *Норвертъ*, съ мундиромъ и пенсіономъ полного жалованья, и находящійся по особымъ порученіямъ при Виленскомъ Военномъ, Гродненскомъ, Минскомъ и Ковенскомъ Генералъ-Губернаторѣ, Подполковникъ *Майновъ* Полковникомъ, съ мундиромъ и пенсіономъ одной трети жалованья.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 1-go Maja.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 21-go Kwietnia, mianowany: Rzeczywistym Radcą Tajnym, Członek Rady Państwa, były Nadzwyczajny Poseł i Pełnomocny Minister przy Dworze Jego Wysokości Króla Obojga Sycylii, Radzca Tajny Hrabia *Potocki*; Radcą Tajnym, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Departamentu Azyatyckiego Dyrektor, Rzeczywisty Radzca Stanu *Sieniawin*.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojskowym, 27-go Kwietnia, uwolnieni ze służby z powodu choroby: Liczący się w Jeździe, Dowodzący Odwodowymi Szwadronami Zapasnych Wojsk 3-go Odwodowego Korpusu Jazdy, Jenerał-Major *Norwert*, z mundurem i pensją całej gaży, i znajdujący się do szczególnych poleceń przy Wileńskim Wojskowym, Grodzieńskim, Mińskim i Kowieńskim Jenerał-Gubernatorze, Podpółkownik *Majnow*, w randze Półkownika, z mundurem i pensją trzeciej części gaży.

С М Ъ С Ъ .

О хлѣбѣ изъ ржаной муки, смѣшанной съ пыреемъ.

Медицинскій Совѣтъ Царства Польскаго обнародовалъ слѣдующее: Въ нѣкоторыхъ мѣстахъ недостатокъ ржи и картофеля заставляетъ иногда примѣшивать къ хлѣбу вещества, обыкновенно при печеніи хлѣба неупотребляемыя. — Не всѣ изъ сихъ веществъ одинаково хорошаго качества, и не всегда безвредны. Къ числу безвредныхъ для здоровья принадлежатъ корешки пырея (*triticum repens*). Растеніе пырей, во многихъ мѣстахъ у насъ произрастающее, известно каждому. Корешки его, длинные и бѣлые, употребляются въ медицинѣ; земледѣльцы же тщательно употребляютъ ихъ, какъ препятствующіе росту хлѣба. Въ настоящее время, одинъ изъ здѣшнихъ помѣщиковъ пробовалъ дѣлать изъ нихъ муку, и примѣшивать къ хлѣбу. Подобныя испытанія были дѣлаемы также и за границею. Медицинскій Совѣтъ Царства Польскаго полагаетъ, что корешки пырея не заключаютъ въ себѣ частей вредныхъ для здоровья, и что хлѣбъ выпеченный изъ ржаной муки, смѣшанной съ ними въ соотвѣтственной пропорціи, можетъ быть употребленъ въ пищу.

ROZMAITOŚCI.

Wiadomość o chlebie z dodatkiem pęczu.

Rada Lekarska Królestwa Polskiego ogłasza co następuje: „W niektórychъ мѣstechъ недостатокъ збоża i kartofli zmusza niekiedy mieścić do chleba artykuły, zyczącъ do niego nieużywane. Artykuły te, niejednakowo dobre mają własności i niezawsze są nieszkodliwymi. Do liczby nieszkodliwychъ zdrowiu należy pęcz (triticum repens). Roślina ta w wielu polachъ naszychъ obficie się krzewiąca, znana jest powszechnie. Korzonki jej długie i białe, używane są w sztuce lekarskiej, przezъ gospodarzy zaś wiejskichъ starannie bywają wytypiane, jako przeszkadzające wzrostowi zбоża. Obecnie jeden zъ obywateli tu-tejszychъ próbowałъ młóć je i do chleba dodawać; podobne próby czynione były i w innychъ krajachъ. Rada Lekarska Królestwa oświadcza, że korzonki pęczu nie zawierają w sobie części zdrowiu szkodliwychъ, i że chlebъ zъ nichъ wypieczony, zъ dodaniemъ stosownejъ proporcji mąki, może być używany na pokarmъ.

— По Высочайшему Его Императорскаго Величества повелѣнію, Министръ Внутреннихъ Дѣлъ предлагалъ Медицинскому Совѣту войти въ тщательное разсмотрѣніе и обсужденіе новооткрытаго способа производить безъ боли хирургическія операціи, притупляя чувствительность посредствомъ вдыханія воздуха, насыщенаго парами сѣрнаго эѳира.

Выполнивъ это порученіе и принявъ въ уваженіе, что, не взирая на счастливые результаты произведенныхъ, какъ за границею, такъ и у насъ опытовъ надъ сказаннымъ способомъ, въ настоящее время, по ограниченному числу таковыхъ опытовъ, невозможно еще съ точностію опредѣлить ни вліянія, какое способъ этотъ можетъ получить на медицину и хирургию, ни показаній, требующихъ употребленія его, ни даже самой его безвредности, Медицинскій Совѣтъ находитъ, что прежде, чѣмъ можетъ быть приступлено къ окончательному разрѣшенію всѣхъ сихъ вопросовъ, необходимо продолжать испытаніе сказаннаго способа, подъ наблюденіемъ свѣдущихъ и вполнѣ благонадежныхъ врачей, и что самое производство опытовъ, и зависимо отъ факультетовъ, которыми это поручено будетъ со стороны Министра Народнаго Просвѣщенія, можно возложить на клиническія заведенія здѣшней Медико-Хирургической Академіи, С. Петербургскій 1-й Военно-Сухопутный Госпиталь и здѣшнія гражданскія больницы, съ тѣмъ, чтобы о послѣдствіяхъ наблюденій было сообщено въ свое время Совѣту, для окончательнаго заключенія.

Согласно съ такимъ заключеніемъ Медицинскаго Совѣта, въ видахъ врачебнополицейской предосторожности, дабы ограничить въ нѣкоторой степени произвольное употребленіе вдыханія эѳирныхъ паровъ, Г. Министръ призналъ нужнымъ, впредь до окончательнаго разъясненія предмета, постановить:

1) Чтобы снаряды для вдыханія эѳирныхъ паровъ, какъ изготовляемые нашими инструментальными мастерами, такъ и привозимые изъ за границы, продаваемы были исключительно въ учебно-медицинскія и казенныя больничныя заведенія.

2) Чтобы употребленіе вдыханія эѳирныхъ паровъ въ частной практикѣ допускалось не иначе, какъ по заключенію консультацій, состоящихъ изъ знающихъ и опытныхъ врачей, и подъ собственною врачей сихъ ответственностію.

Здѣсь получено извѣстіе о кончинѣ Черниговскаго, Полтавскаго и Харьковскаго Генералъ-Губернатора, Генералъ-Адъютанта, Генерала отъ Кавалеріи, Князя Николая Андреевича Долгорукова.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А в с т р і я.

Вѣна, 25 Апрѣля.

Утверждаютъ, что эрцъ-герцогъ Албрехтъ, старшій сынъ эрцъ-герцога Карла, дяди Императора, на значенъ Галиційскимъ вице-королемъ, и что онъ будетъ пребывать въ Краковѣ.

Съ этою цѣлію собранные корешки пырея, послѣ старательнаго вымачиванія ихъ въ водѣ, для отдѣленія земли, и послѣ очищенія отъ другихъ постороннихъ корешковъ и растений, изрѣзываются въ мѣлкую сѣчку. Сѣчка сія сушится самымъ тщательнымъ образомъ въ печи, умѣренно теплой, и послѣ того особю, или уже смѣшанная съ рожью, отдается на мельницу. Чѣмъ больше пропорція ржи къ пырею, тѣмъ выпеченный хлѣбъ будетъ лучше, и на оборотъ. По мнѣнію Медицинскаго Совѣта, наилучшее смѣшеніе было бы въ равныхъ частяхъ. Изъ такой муки хлѣбъ печется на закваскѣ, обыкновеннымъ способомъ.

Хлѣбъ этотъ лучше всякой другой, въ замѣтъ настоящаго хлѣба употребляемой пищи, къ которой нужда заставляетъ иногда прибѣгать бѣдный классъ народа и въ особенности лучше хлѣба, приготовляемаго съ примѣсью древесной коры или мякны.

Еще слово объ эѳирѣ.

(Сообщено).

Въ С. Петербургскихъ газетахъ сообщаютъ, что знаменитый тамошній хирургъ, Н. И. Пироговъ, нашелъ средство приводить своихъ больныхъ въ безчув-

— Z Rozkazu N. Cesarza Jęgo Mości, P. Minister Spraw Wewnętrznych polecił Radzie Lekarskiej pilne rozstrząszenie i ocenienie sposobu nowo-odkrytego dla odbywania bez bólu wszelkich operacji chirurgicznych, przytępiając czułość pacjenta przez dawanie mu do oddychania pary eteru siarczanego.

Rada Lekarska spełniając to polecenie i, zważywszy, że pomimo szczęśliwych wypadków, czynionych tak w krajach obcych jako i w Rosyi doświadczeń, mała dotąd liczba takowych nie pozwala jeszcze dokładnie oznaczyć ani wpływ, jakiego sposób ten może nabrać w medycynie i chirurgii, ani przypadków, w jakich ma być stosowanym, ani nawet jego nieszkodliwości, Rada Lekarska uznaje przeto, iż wprzód, nim te wszystkie pytania będą mogły być rozwiązane, koniecznem jest odbywać dalej próby nowego sposobu pod okiem lekarzy należycie uzdolnionych i na zupełną zasługujących wiarę, i że same doświadczenia mogłyby niezależnie od fakultetów, którym to będzie polecane od Ministerstwa Oświecenia, być też powierzone zakładom klinicznym Petersburgskiej Medycyno-Chirurgicznej Akademii, 1-mu Łazaretowi Wojsk Lądowych i morskich i Szpitalom Cywilnym tutejszej stolicy, z obowiązkiem udzielania w czasie właściwym Radzie Lekarskiej wypadków zauważanych, mogących doprowadzić do ostatecznego rozstrzygnięcia.

Stosownie do takowego zdania Rady Lekarskiej, P. Minister Spraw Wewnętrznych, pragnąc w widokach ostrożności, nakazanej przepisami policyi lekarskiej, ograniczyć do pewnego stopnia samowolne użycie pary eteru siarczanego, uznał za potrzebne, dopóki zadanie nie będzie jasno i ostatecznie rozwiązane, postanowić co następuje:

1) Przybory służące do oddychania parą eterową, tak przywołane z zagranicy jako i sporządzone w Rosyi, będą mogły być sprzedawane jedynie szkołom lekarskim i szpitalom rządowym.

2) Użycie pary eteru siarczanego nie inaczéj dozwoloné będzie w praktyce prywatnej, jak tylko w skutek narady pomiędzy lekarzami należycie ukształconymi i doświadczonymi, i pod osobistą ich odpowiedzialnością.

Otrzymało tu wiadomość o śmierci Czernihowskiego, Połtawskiego i Charkowskiego Jenerał Gubernatora, Jenerał-Adjutanta, Jenerała Jazdy, Xięcia Mikołaja Łolgorkiego.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A u s t r i a.

Wiedeń, 25 kwietnia.

Utrzymują z największą pewnością, że Arcy-Xiąże Albrecht, najstarszy syn Arcy-Xięcia Karola, stryja Cesarzskiego, mianowany został Wice Królem Galicyi, i rezydować ma w Krakowie.

W tym celu wyorane korzonki, po staranném wyplókaniu w wodzie od części ziemnych i oczyszczeniu od innych obcych korzonek i roślin, rzną się na drobną sieczkę, czy to w sieczkarńi, czy też ręczną kosą. Sieczka ta suszy się jak najdokładniéj w piecu miernie ogrzany, i albo sama przez się, lub też zmieszana z ziarnem żytniém, oddaje się do młyna. Im większa weźmie się ilość żyta, w stosunku do perzu, tém chléb będzie lepszy, i przeciwnie. Rada Lekarska oświadcza się za użyciem przynajmniej równych części mąki żytniej i perzu mielonego. Z takiej mąki wypieka się razowy chléb na kwasie, zwyczajnym sposobem.

Chléb taki, lepszy jest od innych niezwykłych pokarmów, do użycia których niedostatek zmusza niekiedy biednych ludzi, a zwłaszcza od chleba z korą lub plewami sporządzonego.

JESZCZE SŁOWO O ETERYZACYI.

(Artykuł nadestany).

Dowiadujemy się z Gazet Petersburgskich, iż znakomity tameczny chirurg, N. J. Pirogow, odkrył sposób przyprowadzania swych chorych do stanu nieczułości, za

— Раздѣленіе Галиціи на восточную и западную, уже окончательно рѣшено. Губернаторомъ Кракова, мѣстопробываніи вице-короля, назначенъ графъ Деймъ, а Лембергскимъ губернаторомъ, младшій графъ Стадіонъ.

— Изъ Милана сообщаютъ, что тамъ нѣсколько лицъ, принадлежащихъ къ высшему обществу, арестовано было вследствие политическихъ происковъ.

— Сообщеніе въ разныхъ газетахъ извѣстіе объ уменьшеніи нашей арміи оказывается неосновательнымъ; напротивъ того, послѣдовало повелѣніе о наборѣ рекрутъ, число которыхъ во всей имперіи, кромѣ Венгрии и Сѣверной области, составитъ 36 500 чел. Изъ одной Богеміи, въ которой, по послѣдней народной переписи, числится 4,400,660 жителей, должно ожидать 10,049 рекрутъ.

— Третьяго дня вечеромъ задержали здѣсь мужчину за которымъ уже давно слѣдила полиція, и который теперь составляетъ предметъ разговоровъ. Съ нѣкотораго времени онъ шатался по разнымъ предместьямъ и заводилъ съ нѣкоторыми молодыми дѣвушками разговоръ, въ продолженіи котораго проводилъ рукою по ихъ глазамъ и уходилъ. Нѣсколько изъ нихъ отъ этого ослѣбло, а одна даже умерла. Низкая цѣль злодѣя и средство, которое онъ употреблялъ до сихъ поръ, неизвѣстны.

Краковъ, 26 Апрѣля.

Въ Краковѣ вскорѣ будетъ происходить обрядъ принесенія присяги на вѣрноподданство, причемъ генералиссимусъ, эрц-герцогъ Карлъ будетъ заступать мѣсто императора.

— За нѣсколько предъ симъ дней, приѣхавъ сюда изъ Вѣны профессоръ Эндлихеръ, съ цѣлію преобразовать здѣшній университетъ на австрійскій образецъ; будетъ открыто нѣсколько новыхъ кафедръ, а въ томъ числѣ кафедра нѣмецкаго языка и словесности. Говорятъ также, что нѣкоторые предметы въ этомъ же университетѣ, будутъ преподаваемы на нѣмецкомъ языкѣ.

— Наша желѣзная дорога имѣетъ быть непременно окончена къ 1-му числу Іюня.

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 26 Апрѣля.

Въ Тюльери, третьяго дня, происходила министерскій совѣтъ подъ предсѣдательствомъ Короля; важныя телеграфическія депеши изъ Мадрита, были предметомъ совѣщанія. Говорятъ, Король Францискъ требуетъ расторженія брака съ Королевою, и намѣренъ непременно оставить Мадридъ и прибыть въ Парижъ. Королева совершенно предалась прогрессистамъ, и Г. Олозатъ приказала составить новый кабинетъ. Въ Мадридѣ господствуетъ большое волненіе умовъ.

— Министерство Г. Пачеко и Саламанки, по видимому, скоро подвергнется паденію. Послѣднія извѣстія изъ Мадрита предсказываютъ жаркую борьбу между

помощью посредствомъ паровъ сѣрнаго ээира, безъ всякихъ усилій, безъ участія воли больного и даже, находясь отъ него въ значительномъ разстояніи. Многочисленные опыты, произведенные Н. П. надъ животными, доказали ему, что введеніемъ паровъ сѣрнаго ээира въ нижнюю часть кишечнаго канала (*rectum*) можно несравненно вѣрнѣе, скорѣе и удобнѣе привести больного въ безчувственность, нежели введеніемъ ээирныхъ паровъ чрезъ легкія: двѣ унціи ээира въ парахъ, введенныя въ нижнюю часть кишечнаго канала, по способу Н. П. Пирогова, въ пять минутъ производятъ дѣйствіе гораздо болѣе сильное, нежели шесть унцій ээира, втягиваемыя въ легкія въ продолженіе 10, 15 и даже 20-ти минутъ. Десять операцій, произведенныхъ Г. Пироговымъ надъ людьми, совершенно оправдали его ожиданія. Между прочимъ, ему представился случай употребить въ дѣло свой новый способъ надъ роженицею, которую, спустя десять минутъ послѣ извлеченія щипцами на свѣтъ живаго и совершенно здороваго ребенка, не могли увѣрить, что роды ея уже кончены. Одна больная, на которую нѣсколько недѣль тому назадъ ээирныя вдыханія не произвели ни какого дѣйствія (не смотря на то, что въ теченіе четверти часа она вдохнула четыре унціи ээира) была, новымъ способомъ, въ четыре минуты, и только двумя унціями ээира, приведена въ полное безчувствіе.

— Подѣлъ Галиціи на Восточную и Западную został już ostatecznie postanowiony. Gubernatorem w Krakowie, rezydencyi Wice-Króla, został Hrabia Deym, a Gubernatorem we Lwowie, młodszy Hrabia Stadion.

— Donoszą z Mediolanu, że kilka osób należących do wyższego towarzystwa, zostało tam aresztowanych w skutku zabiegów politycznych.

— Doniesienia rozmaitych pism czasowych, jakoby czynny stan naszego wojska miał być zmniejszony, okazały się bezzasadnymi, gdyż właśnie teraz nakazano nowy pobór do wojska, który w prowincjach dziedzicznych monarchii, to jest wyjąwszy królestwo Węgierskie i Xięztwo Siedmiogrodzkie, oznaczony jest w ilości 36.500 głów. Samo królestwo Czeskie, mające według ostatniego spisu ludności z roku zeszłego 4,400,660 mieszkańców, dostarczyć musi 10,049 popisowych.

— Onegdaj wieczorem ujęto tu młodego mężczyznę, którego policja już od dawna śledziła, i który teraz prawie wyłącznie jest przedmiotem rozmów. Od niejakiego czasu uwijał się on po różnych przedmieściach, wdawał się na ulicach z młodemi dziewczętami w rozmowę, w ciągu której przesuwał im swoją dłoń po oczach i uciekał. Kilka tych dziewcząt w skutku tego oślepnęło, a jedna nawet umarła. Szkaradny zamiar złoczyńcy, oraz środek którego używał, dotąd są nie wiadome.

Kraków, 26 kwietnia.

W Krakowie odbędzie się wkrótce uroczyste składanie przysięgi homagiualnej, przyczem Jeneraliſsimus Arcy-Xiąże Karol zastępować będzie miejsce Cesarza.

— Przed kilku dniami zjechał tu z Wiednia Professor Endlicher, w celu zreorganizowania tutejszego uniwersytetu na sposób austriacki; kilka nowych katedr ma być ustanowionych, między innymi katedra języka i literatury niemieckiej. Mówią także, iż niektóre przedmioty w tymże uniwersytecie wykładane być mają w języku niemieckim.

— Nasza kolej żelazna ma być niezawodnie ukończona na dzień 1 czerwca.

FRANCYA.

Paryż, 26 kwietnia.

Onegdaj odbyła się w Tuileryach rada Ministrów pod przewodnictwem Króla; ważne depesze telegraficzne z Madrytu były przedmiotem narady. Mówią, że Król Francuszek nalega o rozwód z Królową i koniecznie chce Madryt opuścić i przybyć do Paryża. Królowa oddać się miała zupełnie w ręce progressistów, i P. Olozadze poleciła utworzyć nowy gabinet. W Madrycie panuje wielkie wzburzenie umysłów.

— Zdaje się, że ministerstwo PP. Pacheco i Salamanca jest bliżkiem upadku. Ostatnie doniesienia z Madrytu zapowiadają żywą walkę między stronnictwem progressistów

pomocą siarczanego eteru, z największą łatwością, bez udziału woli chorego, i nawet zostając w znacznej od niego odległości. Licznemi doświadczeniami, wykonanemi przezeń na zwierzętach, przekonał się, iż przez wprowadzenie eteru siarczanego do dolnej części kiszkiwego kanału (*rectum*), daleko pewniiej, prędzej i łatwiej można pograćzyć chorego w stan nieczułości, aniżeli za pomocą wdychania eteru do płuc: dwie uncje gazu eterycznego, wprowadzone do dolnej części kanału kiszkiwego, podług sposobu P. Pirogowa, w pięć minut okazują daleko lepszy skutek, aniżeli sześć uncji eteru, wdychanego do płuc przez 10, 15 a nawet 20 minut. Dziesięć operacji, które wynalazca tego sposobu uskutecznił na ludziach, zupełnie sprawdziły jego nadzieje. Między innymi, zdarzyła mu się zręczność doświadczenia swego sposobu nad położnicą, która w dziesięć minut po wydaniu na świat żywego i zupełnie zdrowego dziecica, z trudnością mogła uwierzyć, że już poród odbyła. Jedna chora, na której wdychanie do płuc eteru nie wywarło przedtem żadnego skutku, chociaż w ciągu kwadransa użyła cztery uncje, za pomocą nowego sposobu we cztery minuty została połączona w zupełną nieczułość, do czego użyto było niewięcej nad parę uncji eteru.

партію прогрессистовъ и моде радостъ; въ головѣ первой находится Королева, а въ головѣ послѣдней Король Франціскъ.

— Герцогъ Ріанзаресъ, супругъ Королевы Христины, купилъ значительныя помѣстья во Франціи, по поводу чего Королева употребила всѣ усилія для доставленія званія герцога, своему супругу. Но дѣло сіе оказалось не такъ легкимъ; Король Людовикъ-Филиппъ не согласился пожаловать ему титула ни герцога Мальмезонскаго ни герцога Сентъ-Амели, и едва соизволилъ на присвоеніе ему титула герцога Монморо. Притомъ герцогъ Ріанзаресъ получилъ право гражданства.

— Извѣстный шерифъ Бу-Маза, доставленный уже въ Тулонъ и въ скоромъ времени ожидаемый въ Парижъ, не былъ взятъ въ плѣнь, какъ до сихъ поръ утверждали, но сдался добровольно полковнику Сентъ-Арно, отказавшись отъ продолженія войны и объявивъ военное поприще свое уже конченнымъ. 19 с. м., онъ прибылъ на пароходъ „Хамелеонъ“ изъ Орана въ Алжиръ. Отдавалъ свое оружіе полковнику Сентъ-Арно, онъ сказалъ: „Въ числѣ Французовъ, вы тотъ, съ которымъ я чаще сражался; по сему вамъ и отдаю себя.“

— Постановленіемъ Амьенскаго городского совѣта, отпускаемые ежегодно 2 000 франковъ на празднованіе тезоименитства Короля, назначены въ нынѣшнемъ году на покупку жизненныхъ припасовъ для немущихъ.

— Цѣны на хлѣбъ значительно понизились въ южной Франціи, по случаю привоза, 16 и 17 числа с. м., въ Марсель 200,000 гектолитровъ пшеницы; между тѣмъ въ Гаврѣ поднялись цѣны; потому, что въ Англіи ощущаютъ большой недостатокъ въ зерновомъ хлѣбѣ. Въ Монитерѣ показываютъ слѣдующее количество хлѣба, привезеннаго во Францію, въ первой половинѣ Апрѣля мѣсяца; со стороны атлантическаго Океана привезено 366,657 гектолитровъ; по Средиземному морю 391,852, сухимъ путемъ 84,711, итого 843,220 гектолитровъ. Всего, съ 1 Июля 1846 по настоящее время, привезено было во Францію 5,913,697 гектолитровъ разнаго рода хлѣба.

— Въ *Presse* пишутъ, что казна снова имѣетъ 25 миліоновъ въ банкѣ, и что наличный капиталъ онаго значительно увеличился.

— На свеклосахарныхъ заводахъ, въ теченіе минувшей зимы, по 31 Марта, выдѣлано 49 миліоновъ килограммовъ сахара; это составляетъ 13 мил. гектолитровъ болѣе противу зимы прошедшаго года.

— Состояніе здоровья О'Коннелла значительно поправилось; 22 с. м. онъ выѣхалъ изъ Ліона въ Марсель.

27 Апрѣля.

Вчера праздновали во дворцѣ день тезоименитства Королевы и герцогини Омальской; тезоименитства эти приходятся въ одинъ день. Королева минуло 65 лѣтъ, а герцогиня Омальской наступилъ 26 годъ отъ роду. Сегодня празднуютъ день рожденія Королевы Христины, которая имѣетъ 42 года отъ роду.

— Палата депутатовъ приступила сегодня къ преніямъ по проекту о суммахъ на тайныя расходы. Сна-

и строніемъ модератовъ; на челе перваго стои Кролова, на челе останаго Крол Францискъ.

— Хіагъ Ріанзарес, малъзона Кроловѣй Крыстыны, закупилъ значне добра во Франціи; з tego powodu поміеніона Monarchini ұзыла wszelkich starań ku wyjedнанію mu tytułu Хіагца. Rzecz ta jednak nie poszła łatwo; бо Крол Людвик Филип не chciał mu udzielić ani tytułu Хіагца de la Malmaison, ani też Хіагца Sainte Amélie, i ledwo na udzielenie mu tytułu Хіагца Montmorot przyzwolił. Obok tego, Хіагъ Ріанзарес otrzymał naturalizacyą.

— Szeryf Bu-Maza, który już przybył do Tulonu i ma być odwieziony do Paryża, nie jest wojennym jeńcem, jak dotychczas utrzymywano, ale poddał się dobrowolnie полковникови St. Arnaud, zrzekł się dalszego prowadzenia wojny i oświadczył, że swój zawód wojenny uważa już za skończony. Parostatek *Kameleon* przewiózł go 19-go z Oranu do Algiero. Składając broń, rzekł do Półkownika St. Arnaud: „Jesteś pomiędzy Francuzami tym, z którym najczęściej walczyłem; tobie zatem jednemu chcę się poddać.“

— Rada municypalna miasta Amiens postanowiła, wydawane co oznie 2,000 fr. na obchód imienia Kroła, przeznaczyć obecnie na zakupienie żywności dla ubogich.

— Zboże znacznie staniało w południowej Francji, z powodu przywozu do Marsylii, w dniach 16 i 17 b. m., 200,000 hektolitrow pszenicy; natomiast podróżowało w Hawrze; w sąsiedniej bowiem Anglii daje się uczuć wielki niedostatek. Według *Monitora*, w pięwszej połowie kwietnia przywieziono zboża do Francji: Oceanem Atlantyckim 337,657 hektolitrow, morżem Śródziemnem 301,852, ładem 84,711; przeto razem 843,220 hektolitrow. Od 1 zaś lipca 1846 do dnia dzisiejszego wprowadzono do Francji 5,903,697 hektolitrow wszelkiego rodzaju zboża.

— *Presse* donosi, że skarb znowu posiada 25 milionów w banku, i że zapasy gotowizny tegoż znacznie się pomnożyły.

— Cukrownie burakowe wyrobiły tej zimy, to jest, do końca 31-go marca, 49 milionów kilogramów cukru; zatem o 13 milionów więcej jak zeszłej zimy.

— Zdrowie O'Connella znacznie się polepszyło; już bowiem 22-go wyjechał z Lyonu do Marsylii.

Dnia 27 kwietnia.

Wczoraj obchodzono w zamku rocznicę urodzin Krolowej i Хіагны Aumale, które w jednym dniu przypadają. Monarchini skończyła 65 rok życia swego, a Хіагна Aumale rozpoczęła 26-ty. Dzisiaj obchodzone są urodziny Krolowej Kryстыны, liczącej 42 lat.

— Izba Deputowanych rozpoczęła dzisiaj obrady nad projektem do prawa o tajnych funduszach. Naprzód zabrał

Между тѣмъ и первоначальный способъ введенія ээира въ легкія доставляетъ благотельное облегченіе страждущему челоуѣчеству. На дняхъ у насъ, въ Видльѣ, въ Еврейскомъ госпитальѣ, въ присутствіи Каммергера Двора Его Императорскаго Величества *Ларскаго* и Виленскаго Вице-Губернатора *Нагрозова*, было употреблено съ отъиною пользою, вдыханіе паровъ, сѣрнаго ээира, для уничтоженія чувства боли при прижиганіи раскаленнымъ желъзомъ, у больного, страдающаго застарѣлымъ ревматизмомъ, коленицы и нижнихъ членовъ. Больной вдыхалъ ээиръ свободно, и по истеченіи 12 минутъ былъ совершенно безчувственъ; при чемъ было произведено сильное прижиганіе раскаленнымъ желъзомъ по обѣимъ сторонамъ позвоночнаго столба въ поѣсницѣ; по истеченіи одной минуты, больной пришедши въ себя, чувствовалъ только нѣкоторое расслабленіе во всемъ тѣлѣ и незначительную боль головы, а болѣе ничего не помнилъ что съ нимъ дѣлалы. Какъ въ этомъ случаѣ, такъ равно и въ нѣкоторыхъ другихъ, при производствѣ хирургическихъ операцій, Г. Медико-Хирургъ *Ляховичъ* для вдыханія паровъ сѣрнаго ээира, употреблялъ съ полнымъ успѣхомъ аппаратъ своего изобрѣтенія, съ нагрѣваніемъ ээира теплою водою.

Tymczasem i pierwsiastkowy sposób użycia eteru, nie przestaje przynosić wielką ulgę cierpiącej ludzkości. Temi dniami u nas w Wilnie, w Żydowskim Szpitalu, w obecności Szambel na Dworu Jego Cesarskiej Mości *Larskiego*, i Wileńskiego Wice-Gubernatora *Nawrozowa*, użyty był sposób wdychania do płuc eteru, w celu zniszczenia bólu w czasie przypalania rozpalonym żelazem, choremu cierpiącemu na reumatyzm chroniczny, w łądźwiach i w niższych członkach. Chory oddychając wolno bez utrudzenia, po upływie 12 minut utracił zupełnie czucie, i w tej chwili było zastosowaniem dość mocne i obszerne przypalenie rozpalonym żelazem po obu stronach wzdłuż kolumny pancerzowej na łądźwiach. Po upływie jednej minuty, chory odzyskał zupełną przytomność, i oprócz czucia osłabienia w całym ciele i lekkiego bólu głowy nie wiedział co z nim robiono. W tym przypadku i w kilku innych zdarzeniach, przy robieniu chirurgicznych operacji, P. Lachowicz, Medyko Chirurg, używał aparatu swojego wynalazku z ogrzewaniem eteru ciepłą wodą.

чала произнесъ рѣчь Г. Лербеттъ, въ которой изложилъ, что теперь настало удобное время внимательно рассмотреть политику министровъ, и какъ бы приступая къ этому разсмотрѣнью, упрекалъ каждаго министра въ ошибкахъ, не щадя ни жестокихъ выражений, ни неосновательныхъ обвиненій. Министръ финансовъ отвѣчалъ на это, краснорѣчиво защищая своихъ товарищей; о себѣ же сказалъ только, что, будучи сыномъ небогатыхъ родителей, съ малолѣтства посвятилъ себя трудамъ, и тѣмъ снискалъ уваженіе своихъ соотечественниковъ и милостивое вниманіе Короля, и потому не могъ находиться въ положеніи Г. Лербетта, которому родители оставили богатое наслѣдство, чтобы онъ проводилъ время въ праздности или въ безполезномъ иоризаніи другихъ. — Палата перовъ еще не окончила преній по проекту о представленіи конскриптами вмѣсто себя наемщиковъ.

— Герцогъ Броли принялъ предложенный ему постъ посланника въ Лондонъ.

— По требованію французскаго посланника въ Португаліи Г. Вареннъ, правительство снова отправляетъ два военные корабли въ Лиссабонъ, для подкрѣпленія французскаго поста на Тагъ.

— Изъ Тулона пишутъ, отъ 22 Апрѣля, что тамъ получено строгое предписаніе изъ Парижа, чтобы корабли эскадры принца Жузвивильскаго были немедленно вооружены и отправлены въ 1-ю дивизию принца, которая стоитъ близъ гіерскихъ острововъ. Линійный корабль *Ocean* уже вышелъ туда, а пароходный фрегатъ *De cartes*, вмѣстѣ съ прибывшимъ недавно изъ антильскихъ острововъ фрегатомъ *Psyche*, и линійный корабль *Friedland*, на которомъ поднятъ флагъ адмирала Трегуара, вскорѣ послѣдуютъ за нимъ. Принцъ Жузвивильскій выйдетъ въ море 10 Мая, съ пятью кораблями и тремя фрегатами.

— Въ *Journal des Déb ts* полагаютъ, что заключенный съ Кабилами союзъ послужитъ къ упроченію будущности Алжирин; по сему отдають маршалу Бюжо полную справедливость, утверждая, что маршалъ стяжалъ величайшую славу, нѣсколько блистательными побѣдами надъ непріателемъ, но и водвореніемъ спокойствія въ Алжиріи.

— Состоящій французскимъ посланникомъ при Швейцарскомъ Союзѣ, Г. Боа-де-Коцъ, назначенъ посланникомъ въ Мадридъ.

— Шведская эскадра, на которой принцъ Оскаръ прибылъ въ Тулонъ, 20 с. м. отплыла изъ того порта.

28 Апрѣля.

Герцогъ Броли, въ минувшее Воскресенье былъ у Короля; говорятъ, что въ первыхъ числахъ Мая онъ отправится къ своему посту въ Лондонъ. Сынъ герцога, состоящій старшимъ секретаремъ посольства въ Римъ, будетъ сопутствовать своему отцу въ Англію.

— Сегодня празднуется при дворѣ день рожденія графа Э, старшаго сына герцога Немурскаго, коему исполнилось уже пять лѣтъ отъ роду. Вечеромъ будетъ представленіе на придворномъ театрѣ. Королевская Фамилія, чрезъ двѣ недѣли, отправится въ Нелль.

— Въ палатѣ депутатовъ разсматриваемъ былъ сегодня проектъ постановленія о тайныхъ расходахъ. Г. Латери, говорившій противъ проекта, спросилъ министровъ, почему распущенная національная гвардія донынѣ вновь не сформирована. На это отвѣчалъ министръ внутреннихъ дѣлъ, что по сему предмету уже приготовленъ проектъ, и будетъ представленъ палатѣ въ нынѣшнее ихъ засѣданіе. Потомъ министръ, объясняясь противъ обвиненія, что въ государствѣ возникаютъ безпокойства, дѣлалъ указанія, что при нынѣшней дороговизнѣ, гораздо однако спокойнѣе, чѣмъ было въ 1812 и 1817 годахъ. Этимъ кончили пренія; палата, приступивъ къ балотированію, утвердила сумму на тайные расходы, въ 1,000,000 фр., большинствомъ 220 голосовъ противъ 56.

— Въ палатѣ перовъ еще сегодня продолжались пренія по проекту закона о заѣмѣ рекрутъ.

— Извѣстія изъ Китая занимательны. По министерству иностранныхъ дѣлъ, произошла тамъ значительная перемѣна. Мандаринъ Гуанъ удаленъ отъ своей двойной должности, то есть императорскаго комиссара и наместника кантонской провинціи.

— На французскихъ шелковыхъ фабрикахъ сдѣланы для Северо-американскихъ Соединенныхъ Штатовъ большіе заказы. Поэтому, быть можетъ, что часть капиталовъ, уплаченныхъ Франціею Америкѣ за хлѣбъ, возвратится во Францію. Въ Америку перешло изъ Европы болѣе 600 милліоновъ франковъ за хлѣбъ.

гłos P. Lherbette, w którym oświadczył, że właśnie nadchodzi stosowna chwila do bacznego rozważania polityki Ministrów, i jakby czyniąc zadosyć temu założeniu, zarzucał pojedynczo każdemu Ministrowi błędy, nie szczegółając ani ostrych wyrazów, ani zbyt niesprawiedliwych zarzutów. Odrzekł mu na to Minister skarbu, stawając wymownie w obronie swoich kolegów; o sobie zaś tylko tyle nadmienił, że, będąc synem niezamożnych rodziców, poświęcił się pracy od dzieciństwa, a ta zjednała mu szacunek ziomeków i łaskawą względnosc Monarchy; nie mógł się zatem znajdować w położeniu P. Lherbette, któremu rodzice bogatą zostawili spuściznę, aby swój czas marnował próżniactwem, lub trawił go na bezowocnej krytyce działań innych. — Izba Parów jeszcze nie ukończyła rozpraw nad prawem o dawaniu zastępców do wojska.

— Xiąże Broglie przyjął poselstwo do Londynu.

— Na żądanie Posła francuzkiego w Portugalii, P. Varennes, rząd znowu wysłał dwa okręty wojenne do Lizbony, w celu wzmocnienia stanowiska francuzkiego na Tagu.

— Donoszą z Tuluu pod dniem 22-m kwietnia, że tamże nadeszły najostrzejsze rozkazy z Paryża, aby okręty, należące do floty Xięcia Joinville, były najspieszniej przygotowane i pośpieszyły do piérwszej dywizyi Xięcia, stojącej przy wyspach Hieryjskich. Okręt liniowy *Ocean* już tam odplynął, a fregata parowa *Descartes*, tudzież przybyła niedawno z Antylów fregata parowa *Psyche*; okręt liniowy *Friedland*, noszący flagę Admirała Trehouart, wkrótce się za nim udadzą. Xiąże Joinville ma wyjść na morze 10-go maja, z flotą, złożoną z pięciu okrętów liniowych i trzech fregat.

— *Journal des Déb ts* mniema, że traktat zawarty z Kabilami, przyszłość Algieryi znacznie zabezpieczył; oddaje zatem z tego powodu wielkie pochwały Marszałkowi Bugeaud, utrzymując, że wódz ten potrafił sobie zjednać równie wielką chwałę przez uspokojenie Algieryi, jak i przez świetne zwycięstwa, tylekroć nad nieprzyjaciółmi odnoszone.

— P. Bois le Comte, dotychczasowy Poseł francuzki przy związku Szwajcarskim, mianowany został Posłem przy dworze Madryckim.

— Flota Szwedzka, która Xięcia Oskara do Tuluu przywiozła, odplynęła z tego portu 20-go b. m.

Dnia 28 kwietnia.

Xiąże Broglie miał zeszedł Niedzieli posłuchanie u Króla; słyhać, że piérwszych dni Maja wyjedzie do Londynu, na swą posadę poselską. Syn Xięcia, będący obecnie piérwszym sekretarzem poselstwa w Rzymie, towarzyszyć będzie ojcu do Anglii.

— Dzisiaj, święcą w zamku rocznicę urodzin Hr. Eu, najstarszego syna Xięcia Nemours, który już pięć lat ukończył. Wieczorem będzie teatr u dworu. Rodzina Królewaska wyjeżdża za dwa tygodnie do Neuilly.

— Izba Deputowanych zajmowała dziś dalszym rozbiorem projektu do prawa o tajemnych funduszach. P. Lasteyrie mówiąc przeciw temu projektowi, zapytał Ministrów: dla czego rozwiązane gwardye narodowe nie są jeszcze nanowo uorganizowane. Odrzekł mu na to Minister spraw wewnętrznych, że projekt w tym przedmiocie już jest wygotowany i do Izby na jęj tegoroczném posiedzeniu wniesiony będzie. Następnie usprawiedliwił rząd z uczynionego mu zarzutu, że w całym kraju panują zamieszki, dowodząc faktami, że przy tak nadzwyczajnej drożyznie, daleko jest spokojnięj niż było w 1812 i 1817 roku. Na tém skończyły się rozprawy; Izba przystąpiła do głosowania, i tajemne fundusze, w ilości miliona fr., uchwaliła większością 220 przeciw 56 głosów.

— Izba Parów jeszcze i dziś nie ukończyła rozpraw nad projektem do prawa o dawaniu zastępców do wojska.

— Nowiny z Chin są interessujące. W tamecznym ministerstwie spraw zagranicznych zaszła wielka zmiana. Mandaryn Huan został usunięty z swego podwójnego urzędę; Komissarza Cesarzkiego i Namiestnika w prowincyi Kanton.

— Fabryki francuzkie jedwabno otrzymały znaczne obstalunki ze Stanów-Zjednoczonych; zdaje się, że tym sposobem wpłynie znowu do Franoyi część pieniędzy, wyłożonych na zakupienie zboża; Ameryka bowiem przeszła 600 milionów fr. za ten przedmiot z Europy dostała.

— Вчера скончался здесь лорд Коулей, брат герцога Веллингтона. Покойный лорд был долгое время посланником в Париж; он умер на 75 году своей жизни.

А н г л и я.

Лондон, 26 Апрѣля.

Правительство приняло и утвердило план путешествия сухим путем к северному полюсу, и предписало изготовить все нужные запасы для экспедиции, которая отправится под предводительством д-ра сэра Ричардсона.

— Третьяго дня, былъ ежегодно даваемый обѣдъ, для усиленія капитала Дрюриленскаго театра. Герцога Кембриджскій предѣлательствовалъ на этомъ пиршествѣ; по правую руку его сидѣлъ графъ Монтемолинъ. Собраніе было многочисленно; а въ томъ числѣ было много лордовъ и членовъ нижней палаты. Герцога Кембриджскій предложилъ тостъ за здоровье гр. Монтемолина, который отвѣчалъ благодарственнымъ рѣчью, и объявилъ, что любя науки и изящныя искусства, онъ не можетъ не любить человѣколюбивыя учрежденія Англій, которыми она отличается между другими націями. Складка на этомъ обѣдѣ доставила 700 ф. ст.

— Въ комитетъ для пособій неимущимъ Ирландцамъ и Шотландцамъ, поступило по вчерашнее число 385,000 фунтовъ стер., именно, 165,000, по открытому предписанію Королевы къ министру внутреннихъ дѣлъ, а остальные отъ частныхъ приношеній и суммъ присланныхъ изъ англійскихъ колоній.

— Изъ Ирландіи получаютъ печальныя извѣстія; тифозная горячка распространилась не только между простымъ народомъ, но и между высшимъ классомъ общества; однако появленіе этой болѣзни не лези отнести единственно къ господствующей нуждѣ и голоду; она ежегодно бываетъ въ Ирландіи въ Апрѣль и Маѣ мѣсяцахъ, только не съ такою свирѣдностью.

— Изъ Дублина сообщаютъ, что корабль *Grana Rule*, ходившій между симъ городомъ и Дрогедою, загорѣлся на открытомъ морѣ, ночью, въ послѣднюю Среду. Корабль сей сдѣлался добычею пламени, а изъ 80 его пассажировъ, половина погибла; въ числѣ сихъ послѣднихъ находится и капитанъ. Если бы не счастливый случай, приведшій туда въ то время нѣсколько рыбацкихъ шлюпокъ, то ни одинъ изъ пассажировъ не избѣгъ бы гибели.

— Въ *Liverpool-Times* сообщаютъ еще о крушеніи пакетбота *Rochester* въ виду Блэксватера, плывшаго въ Нью-Йоркъ; къ счастью все пассажиры корабля были спасены.

27 Апрѣля.

Вчерашнія парламентскія пренія возбуждали общій интересъ. Вопросъ о народномъ воспитаніи, который послѣ балотировки на прошедшей недѣлѣ, считали рѣшеннымъ, опять возобновленъ былъ тѣмъ, что сэръ В. Молевортъ, при представленіи комитету доклада объ ассигнованіи 100,000 ф. ст. въ пользу народныхъ училищъ, предложилъ проектъ, чтобы содержаніе училищъ не ставили въ зависимость отъ введенія утвержденного перевода библии, дабы такимъ образомъ католическія училища не были исключены отъ участія въ вспоможеніи. Впрочемъ еще до того лордъ Россель объявилъ было, что правительство нисколько не противится тому, чтобы и католики участвовали въ этомъ денежномъ вспоможеніи, но что для нихъ нужны нѣкоторыя для сего правила, которыя должны быть прежде подвергнуты разсмотрѣнію тайнаго совѣта. По силѣ предложеннаго проекта, никто изъ духовенства англиканской церкви, не можетъ быть учителемъ въ учебномъ заведеніи, основанномъ на счетъ назначенной для этого суммы, дабы никто не могъ сказать, что деньги эти ассигнованы въ пользу церкви. Такое же ограниченіе было бы такимъ образомъ необходимо и для римско-католической церкви; но такъ какъ священники сей церкви занимаются воспитаніемъ, то и должно прежде войти въ сношеніе съ начальствомъ сего духовенства, чтобы ему издавались суммы, въ которыхъ дѣлается отказъ англиканской церкви. Министръ объявилъ, что предложенныя къ отпуску суммы должны быть, по возможности, употреблены для всѣхъ сословій. И потому то, когда приступили къ совѣщанію по проекту сэра В. Молеворта, тогда его немногіе поддерживали, и онъ былъ отвергнутъ, послѣ чего докладъ былъ принятъ.

— Везорай, умеръ ту Lord Cowley, братъ Хіеція Wellingtona. Змарлы Lord postował długi czas w Paryżu. Po kilkumiesięcznej chorobie rozstał się z tym światem, w 75 roku życia swego.

А н г л и я.

Лондон, 26 kwietnia.

Rząd przyjął i zatwierdził plan odbycia podróży lądem do bieguna północnego, poleciwszy oraz aby przygotowano wszystkie potrzeby i zapasy dla wyprawy, która się tamże pod kierunkiem Dra Sir Richardson udać zamierza.

— Doroczny obiad, dawany w celu pomnożenia funduszów teatru Drurylane, odbywał się wczoraj. Xiążę Cambridge przewodniczył biesiadzie, po prawej jego ręce siedział Hr. Montemolin. Towarzystwo było nader liczne, i mieściło w swoim gronie bardzo wielu Lordów tudzież członków Izby Niższej. Xiążę Cambridge wniósł toast za zdrowie Hr. Montemolin, na który odpowiedział tenże w mowie dziękczynnej, w której oświadczył oraz, że miłując umiejętność i piękne sztuki, musi także uwielbiać instytucje Anglii, któremi odznacza się tak znakomicie wśród innych narodów. Składka z tego obiadu przyniosła 700 funt. szter.

— Komitet wsparcia ubogich w Irlandyi i Szkocyi, otrzymał do dnia wczorajszego 385,000 funt. szt., to jest 165,000, w skutku otwartego listu Królowej do Ministerstwa spraw wewnętrznych, a reszta z prywatnych składek, tudzież z nadesłanych summ z zamorskich posiadłości angielskich.

— Z Irlandyi ciągle smutne nadchodzą doniesienia; tyfus bowiem wielce się rozprzestrzenił i nawet dosięgnął wyższej klasy. Jednakże grasowania tej choroby nie można jedynie przypisać nędzy i głodowi, bo te co roku panują zwykle w Irlandyi, w miesiącach kwietniu i maju, lubo nie w tak wysokim stopniu.

— Donoszą z Dublina, że parowiec *Grana-Rule*, odbywający służbę między tym miastem a Droghedą, zapalił się na otwartym morzu w nocy z ostatniej Środy. Sam okręt stał się pastwą płomieni, a z 80 podróżnych połowa wraz z kapitanem okropną śmierć znalazła. Gdyby nie szczęśliwy przypadek, który sprowadził kilka bark rybacczych na tę drogę, nikt ze znajdujących się na okręcie nie uszedłby śmierci.

— *Liverpool-Times* donosi jeszcze o rozbiciu się pakietbotu *Rochester* pod Blackwater, odbywającego podróż do New-Yorku; szczęściem wszyscy ludzie uratowani zostali.

Dnia 27 kwietnia.

Wczorajsze rozprawy parlamentowe wzbudzały powszechny interes. Kwestya wychowania publicznego, którą po głosowaniu w przeszłym tygodniu mniemano być ulatwioną, na nowo wszczęta została, gdy Sir W. Molesworth, przy złożeniu sprawozdania Komitetu względem udzielenia 100,000 f. szt. na korzyść szkół ludu, zaproponował wniosek, aby wsparcia dla szkół nie czynić zawisłym od zaprowadzenia upoważnionego przekładu biblii, iżby tym sposobem szkoły katolickie nie były przez to wyłączone od udziału wsparcia. Z tym wszystkiem Lord Russell oświadczył był już pierwój, że rząd nie jest bynajmniej przeciwny, aby Rzymscy Katolicy mieli udział w tym pieniężnym wsparciu, ale że potrzebne są dla katolików pewne oznaczenia, które pierwój ulecz muszą roztrząśnieniu Komitetu Rady Tajnej. Według przełożonego projektu, żadna osoba, która otrzymała święcenie kościoła angielskiego, nie może być nauczycielem w założonej z udzielenia mających funduszów szkole, aby nikt nie mógł powiedzieć, że pieniądze dla kościoła udzielone zostały. Toż samo postanowienie byłoby tym samem także dla rzymsko-katolickiego kościoła potrzebnem, a gdy w takowym zakon Braci Chrześcijańskich zajmuje się właśnie wychowaniem, pierwój przeto należy porozumieć się z tym kościołem, aby mu nie udzielać tego, co się anglikańskiemu kościołowi odmawia. Minister oświadczył, że udzielić się mające fundusze, o ile tylko można najpożyteczniejszym być użyte dla wszystkich klass. Dla tego też, gdy przyszło do narad nad wnioskiem Sir W. Moleswortha, mało kto go popierał, i wniosek odrzucono; poczem sprawozdanie przyjęte zostało. Następnie Kanclerz Izby skarbowej zaproponował pożyczkę 620,000 f. szterl. dla trzech najważniejszych kolei żelaznych w Irlandyi, na które akcyonaryusze złożyli już 50 proc. zakładowego kapitału.

За симъ канцлеръ счетной палаты предложилъ заемъ въ 620,000 ф. ст. для трехъ важнейшихъ желѣзныхъ дорогъ въ Ирландіи, для постройки которыхъ акціонерами собрано уже 50-проц. для основнаго капитала.

— Въ *Times* сообщаютъ, основываясь на подлинныхъ документахъ, приведенныхъ въ Нью-Йоркскомъ журналѣ *Journal de Commerce*, что суммы, отправленныя въ Соединенныя Штаты за выписанный для Англій зерновой хлѣбъ, простираются до 10,000,000 долларовъ (12,000,000 руб. сер.).

— Въ *Globe* пишутъ, что англійскій и французскій кабинеты, весьма дѣлательно стараются о примиреніи Порты съ Греціею. Въ этомъ журналѣ присовокупляютъ, что оставленіе кабинета г-мъ Колетти, будетъ послѣдствіемъ сего посредничества.

— Въ одномъ изъ журналовъ писали, что на одні только серебряные рубли при штукахъ кисей, которые отрываютъ и бросаютъ, употребляется въ Англій ежегодно серебра на 126,000 руб. сер. И потому неудивительно, что повсюду чувствуется недостатокъ въ семь благородномъ металлѣ.

И т а л і я .

Римъ, 13 Апрѣля.

Вчера происходило засѣданіе тайной консисторіи въ квиринальскомъ дворцѣ, на которомъ Папа утвердилъ кардинала Марини, произведеннаго въ этотъ санъ 21 прошлаго Декабря, а потомъ назначилъ архіепископами и епископами нѣсколькихъ прелатовъ, представленныхъ австрійскимъ французскимъ, сардинскимъ, тосканскимъ и неаполитанскимъ дворами.

— За нѣсколько предъ симъ дней, прибылъ сюда испанскій инфантъ Донъ Генрихъ. Его аудіенція у Папы, будетъ тайною, преимущественно нынѣ, когда начавшіеся съ Испаніею переговоры, могли бы легко въ слѣдствіе сего прекратиться. Инфантъ требуетъ отъ Папы только того, чтобы Его Святѣйшество благословилъ брачный его союзъ съ Донною Эленою Каstellаръ, которая съ братомъ своимъ пріѣхала сюда вмѣстѣ съ инфантомъ. Въ семь благословеній отказали ему уже нѣсколько епископовъ, къ которымъ онъ обращался для сего на пути въ Римъ, неимѣя на то законнаго дозволенія. Но Папа, какъ глава католической церкви, не можетъ отказать ему въ ономъ по церковному законоположенію, если инфантъ со своего невѣстою, упавъ передъ нимъ на колѣни, объявитъ: „Ваше Святѣйшество, И ея мужъ, она мол жена!“

— По полученнымъ изъ провинцій донесеніямъ, тамъ повсюду открыто проповѣдывается коммунизмъ, и эти проповѣди падаютъ въ Итали на плодородную почву. Такое положеніе вещей готовитъ непреодолимыя препоны для самыхъ лучшихъ намѣреній правительства, и сомнительная будущность ожидаетъ здѣшнюю страну. Вчера носился здѣсь слухъ, будто бы болонскіе граждане вооружились, опасаясь нападенія со стороны поселянъ, поговаривающихъ теперь уже не о продажѣ, а о безденежной раздачѣ сѣвѣныхъ припасовъ.

И с п а н і я .

Мадридъ, 17 Апрѣля.

Министръ финансовъ предложилъ конгрессу проектъ закона, по силѣ коего, всѣ недвижимыя имущества, принадлежащія какъ казнь, такъ равно благотворительнымъ и учебнымъ заведеніямъ, а также вакантныя командовавша рыцарскихъ орденовъ, признаются государственными имуществами. Изъ сего исключены копи ртути въ Альмаденѣ, оружейные заводы, а также имущества, принадлежащія свѣтскому духовенству и монастырямъ разныхъ орденовъ. Сія имущества, признанныя государственными, должны быть немедленно подвергнуты публичной продажѣ. Оцѣночная сумма будетъ уложена государственными билетами. Доходъ отъ продажи сихъ имуществъ будетъ поступать въ казначейство коммисіи погашенія государственнаго долга.

— Вчера прибыли сюда два курьера изъ Бадахоса, и одинъ изъ Коруби. За симъ ночью отправлено отсюда повелѣніе къ испанскимъ войскамъ, расположеннымъ при португальской границѣ, чтобы онѣ перешли подъ команду португальскаго фельдмаршала Сальдани. За часъ предъ симъ выступилъ отсюда сильный артиллерійскій паркъ къ португальской границѣ. Нѣтъ сомнѣнія, что португальскіе мятежники, вы-

— *Times* donosi, według autentycznych dokumentów, przytoczonych w dzienniku New-Yorkskim *Journal de Commerce*, że summy przesłane do Stanów Zjednoczonych w zapłacie za zboże dla Anglii, wynoszą 10,000,000 dolarów (12,000,000 r. sr.).

— Według *Globe*, gabinety angielski i francuzki zajmują się bardzo czynnie pojednaniem Porty z Grecją. Tenże dziennik dodaje, że wystąpienie z gabinetu P. Koletti, będzie następnością tego pośrednictwa.

— Jeden z dzienników obliczył, że na same obrąbki srebrne przy sztukach musliu, które się odrywają i rzucają, wychodzi w Anglii corocznie srebra za 126,000 r. sr. Nic więc dziwnego, że tego szlachetnego kruszcza wszędzie brak czuć się daje.

В а о о н ы .

Рzym, 13 kwietnia.

Wczoraj odbywał się tajny konsystorz Kardynałów, w pałacu Kwirynalnym. Ojciec św. utwierdził naprzód Kardynała Marini, który 21 grudoia mianowany został; a następnie ogłosił Arcybiskupami i Biskupami Prałatów, przedstawionych przez dwory: Austryacki, Francuzki, Sardyński, Toskański i Neapolitański.

— Przed kilku dniami przybył tu Infant hiszpański Don Henryk. Posłuchanie jego u Ojca św. będzie tajemniczą historją, zwłaszcza teraz, kiedy rozpoczęte z Hiszpanią układy mogłyby łatwo z tego powodu być zerwane. Infant żąda tylko od Papieża błogosławienia jego związku małżeńskiego z Donną Heleną Castellar, która z bratem swoim przybyła tu razem z Infantem. Błogosławieństwa tego odmówiło mu już kilku Biskupów, których po drodze jadąc do Rzymu o to upraszał, nie czuli się albowiem być do tego upoważnionymi. Ale Papież, jako Głowa Kościoła, nie może mu go odmówić podług praw kościelnych, jeżeli Infant z narzeczoną swoją padnie przed nim na kolana i wyraźnie oświadczy: „Ojciec święty, jesteśmy mąż i żona!“

— Według wiadomości otrzymanych z prowincyi wszędzie tam otwarcie opowiadają zasady komunizmu, i na nieszczęście zgubne te ziarna padają we Włoszech na żyzną rolę. Taki stan rzeczy gotuje niepokonane zawady najlepszym zamiarom rządu, i ztąd wątpliwa przyszłość oczekuje tutejszą krajinę. W tych dniach krążyła pogłoska, że mieszkancy Bolonii wzięli się do oręża, lękając się uderzenia ze strony okolicznych wieśniaków, dających się otwarcie z tém słyszeć, że nie sprzedawać ale bezpłatnie rozdawać należy zapasy żywności.

И с п а н і я .

Мадридъ, 21 kwietnia.

Minister skarbu przelożył Kongressowi projekt do prawa, mocą którego wszelkie dobra nieruchome, należące tak do skarbu, jako też do instytucyj dobroczynnych i funduszów edukacyjnego, niemniej opróżnione kommando-rya zakonów rycerskich, uznane są za dobra narodowe. Wyłączone są od tego kopalnie żywego srebra w Almaden, fabryki broni, oraz dobra należące do duchowieństwa świeckiego i zakonnego. Owe dobra za narodowe uznane, mają być natychmiast na publiczną sprzedaż wystawione; piąta część nad średni dochód z ostatnich lat pięciu wziętą będzie za pretium liciti. Cena szacunkowa ma być spłacona papierami skarbowemi; dochód zaś ze sprzedaży tych dóbr wpływać będzie do kassy Komissji umorzenia długu krajowego.

— Onegdaj przybyło tu dwóch gońców z Badajoz, a jeden z Koruby; następnie wysłano ztąd w noc rozkaz do wojska hiszpańskiego, stojącego nad granicą Portugalii, aby stanęło pod rozkazami portugalskiego Marszałka Saldanha. Przed godziną wyruszył ztąd mocny park artylerji ku granicy portugalskiej. Nie ulega wątpliwości, że powstańcy portugalscy, którzy wylądowali w Sines i Al-

шедшие на берегъ въ Синесъ и Алгарби, вмѣстѣ съ отрядомъ графа Мелло овладѣли городомъ Сетуаломъ.

— Сегодня получены здѣсь, чрезъ Кадиксъ, письма изъ Лиссабона отъ 13 числа с. м. Въ нихъ сообщаютъ, что испанскій повѣренный въ дѣлахъ передалъ въ распоряженіе португальскаго правительства военный корабль *Villa de Bilbao*, ходившій по рѣкѣ Тагу, вмѣстѣ съ находившимися на немъ войсками. Въ нѣкоторыхъ письмахъ присовокупляютъ даже, что уже 300 чел. испанскихъ войскъ вышли на берегъ въ Лиссабонъ, и что испанское правительство велѣло извѣстить Опортскую юнту, что 12,000 Испанцевъ нападутъ на этотъ городъ, если юнта не едется на условіяхъ, которыя предложены будутъ ей Королевою. Съ другой же стороны, англійское правительство имѣло предложить Королевы слѣдующіе пункты, какъ основаніе къ договору, который долженъ быть заключенъ съ инсургентами: прощенье для всѣхъ инсургентовъ и возстановленіе ихъ достоинствъ и должностей, назначеніе министра, изъ котораго должны быть исключены какъ кабраллисты, такъ и сентябристы, и наконецъ немедленное собраніе Кортесовъ.

— Последнія извѣстія изъ Каталоніи сообщаютъ, что Тристанъ, грозный карлистскій партизанъ, снова скрылся и пребываетъ въ какомъ-то безопасномъ убожищѣ. Тристанъ у каталонскихъ крестьянъ пользуется двойнымъ, священнымъ для нихъ, званіемъ—священника и вмѣстѣ война. Такимъ образомъ онъ представляетъ двѣ идеи, производящія безусловное вліяніе на умы каталонскаго населенія. Можно сказать, что онъ для Каталонцевъ тоже самое, что Абд-эль-Кадеръ для Арабовъ въ Африкѣ. О причинахъ внезапнаго его удаленія носятъ разные слухи. Нѣкоторые говорятъ, что графъ Монтемольнъ отказалъ ему совершенно въ своей довѣренности, что однако невѣроятно, ибо одного только Тристанъ и можно считать способнымъ поддерживать его сторону, и въ случаѣ нужды вести даже отъ собственного своего имени гварильскую войну, если бы она ему представляла какія-либо благоприятныя виды. И потому должно предполагать, что скорѣе безуспѣшность дальнѣйшаго предпріятія заставила его удалиться теперь съ театра военныхъ дѣйствій.

ПОРТУГАЛІЯ.

(Изъ англ. газ.)

Здѣсь получены извѣстія изъ Лиссабона отъ 20-го с. м., которыя весьма неблагоприятны для дѣла королевы португальской и заставляютъ ожидать скорой побѣды инсургентовъ. Всѣ войска королевы, находившіяся на южной сторонѣ Тага, — кромѣ 600 человекъ подъ командою генерала Швальбаха, заключившихъ въ Эльвасъ, — отступили къ северу и оставили Алемтежо и Алгарвио. Инсургенты, подъ начальствомъ графа Мелло, соединились 17-го Апрѣля съ 1,500 человекъ, прибывшими подъ командою Са-да-Бандейры изъ Оporto, и составляютъ теперь корпусъ въ 5,000 человекъ, съ 9 полковыми орудіями и 300 чел. конницы. Главная сила ихъ сосредоточена въ Сетубесѣ и отсюда угрожаетъ столицѣ, не прикрытой отъ нихъ никакими войсками. Въ то же время вспыхнулъ мятежъ между поселянами Синтры, который распространился до Торресъ-Ведраса.

— Королева согласилась наконецъ на перемѣну министерства, потому что оно до сихъ поръ уклонялось отъ всякаго посредничества, которое предлагалось было ему со стороны британскаго посланника, сэра Г. Сеймура. Англійскіе матросы вышли на берегъ для защиты королевы.

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 14 Апрѣля.

Слышно, что нѣсколькими турецкими военными кораблями велѣно отправиться въ Нирейскую гавань, и что адмиралъ Паркеръ, со всѣмъ флотомъ, двинется туда же.

гарби, въ соединеніи зъ oddziałem Hr. Mello, zajęli m. Setubal.

— Wczoraj nadeszły tu przez Kadyx listy z Lizbony z d. 13 b. m. Donoszą one, że sprawujący interesy hiszpańskie oddał do dyspozycji rządu portugalskiego okręt wojenny *Villa de Bilbao*, stojący na rz. Tagu, wraz ze znajdującym się na jego pokładzie wojskiem. Niektóre listy dodają nawet, że już 300 ludzi z wojska hiszpańskiego wylądowało w Lizbonie, i że rząd hiszpański kazał uwiadomić Juntę Oportską, iż 12,000 Hiszpanów uderzy na to miasto, jeżeli się Junta nie podda, pod warunkami, jakie im Królowa poddyktuje. Z drągięj zaś strony rząd angielski przedstawić miał Królowej następujące punkta, jako podstawę do układu z powstańcami zawrzeć się mającego: Ułaskawienie wszystkich powstańców i przywrócenie ich do godności i urzędów; mianowanie Ministerstwa, od którego mają być wyłączeni tak Kabraliści jako i Septembryści, i nareszcie śpieszne zwołanie Korteżów.

— Ostatnie wiadomości z Katalonii nie pozostawiają żadnej wątpliwości, że Tristany, groźny partyzancki przywódca Karlistów, ustąpił znowu z widowni wojny i przebywa w jakimś bezpiecznym ukryciu. Tristany ma w oczach włóścian Katalońskich podwójny uświęcający go charakter, jest zarazem księdzem i żołnierzem; reprezentując więc dwie zasady, które wywierają absolutny wpływ na umysł ludności Katalońskiej. Moznaby o tym mężu powiedzieć, że jest dla Katalończyków tѣm, czѣm Abd-el-Kader dla Arabów w Afryce. O pobudkach jego niespodzianego cofnięcia się, różne krążą pogłoski. Według jednych, Hr. Montemolin odebrał mu całkiem swoje zaufanie, co jednak nie zdaje się być do prawdy podobnym, gdyż właśnie sam tylko Tristany jest mężem zdolnym sprawę jego popierać, i w razie potrzeby, nawet na własną rękę prowadzić guerylasowską wojnę, gdyby mu przedstawiała jakiegokolwiek widoki pomyślnego wypadku. Przypuścić więc rzadziej należy, że bezużyteczność dalszego przedsięwzięcia, skłoniła go w tѣj chwili do ustąpienia z widowni wojny.

PORTUGALIA.

(Z gazet angielskich).

W Londynie otrzymano wiadomości z Lizbony dochodzące do d. 20 kwietnia, które brzmią bardzo niepomyślnie dla sprawy Królowej i każą się spodziewać blizkiego zwycięstwa rokoszanów. Wszystkie wojska Królowej na południowej stronie Tagu, wyjąwszy 600 ludzi pod wodzą Jenerała Schwalbacha, którzy się zamknęli w Elwas, cofnęły się na północ, tak, że prowincye Alemenjo i Algarbia stoją otworem dla powstańców. Ci, pod wodzą Hr. Mello, potoczyli się d. 17 z 1,500 ludźmi przybyłymi z Oporto pod wodzą Sa-da-Bandeiry, i tworzą teraz 5-cio tysięczny korpus dobrze uzbrojonego i wyćwiczonego żołnierza, z 9 połowami działami i około 300 jazdy. Główna ich siła skoncentrowana jest około St. Uebes i zagraża ztamtąd stolicy, nieostojonej żadnymi wojskami. W tymże czasie wybuchnęło powstanie między wieśniakami w Cintra, które się rozszerzyło aż do Torres Vedras.

— Królowa zgodziła się nakoniec na zmianę ministerstwa, które dotychczas nie chciało się skłonić do żadnych propozycji pojednawczych, podawanych przez Posła angielskiego, Sir H. Seymour. Angielscy majtkowie wysadzeni zostali na ląd dla obrony Królowej.

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 14 kwietnia.

Mówią tu, że kilka wojennych okrętów tureckich otrzymało rozkaz udać się do portu Pireus, i że tamże ma się udać Admirał Parker z całą swoją flotą.